

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

na období od 1.9.2013 do 31.8.2016

Mateřská škola RADOST, Brno, Michalova 2

Školní kurikulum podpory zdraví Mateřské školy RADOST

„ Chci být sám sebou“

č.j.486/2013

Projednáno na pedagogické poradě 28.8.2013

Kurikulum je obsah veškeré zkušenosti, kterou děti získávají v mateřské škole a v činnostech ke škole se vztahujících, její plánování a hodnocení. (Definice kurikula z českého Pedagogického slovníku.)

Toto Kurikulum je určené nejen pro pedagogické pracovníky, ale i pro rodiče, děti a ostatní zaměstnance MŠ, kteří se na jeho tvorbě podílejí, ale také pro partnery MŠ.

OBSAH

1.	PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY	3
1.1.	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	3
1.2.	CHARAKTER A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY	3
1.3.	ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ŠKOLY	4
2.	CHARAKTERISTIKA PROGRAMU	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
2.1.	FILOZOFIE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU A DVA INTEGROUJÍCÍ PRINCIPY	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
2.2.	DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY ROZVOJE	6
3.	NEFORMÁLNÍ KURIKULUM – PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	8
3.1.	UČITELKA PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ	8
3.2.	VĚKOVĚ SMÍŠENÉ TŘÍDY	8
3.3.	RYTMICKÝ ŘÁD ŽIVOTA A DNE	8
3.4.	TĚLESNÁ POHODA A VOLNÝ POHYB	8
3.5.	ZDRAVÁ VÝŽIVA	9
3.6.	SPONTÁNNÍ HRA	9
3.7.	PODNĚTNÉ VĚCNÉ PROSTŘEDÍ	9
3.8.	BEZPEČNÉ SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ	9
3.9.	PARTICIPATIVNÍ A TÝMOVÉ VEDENÍ	10
3.10.	PARTNERSKÉ VZTAHY S RODIČI	10
3.11.	SPOLUPRÁCE MŠ SE ZŠ	10
3.12.	ZAČLENĚNÍ MŠ DO ŽIVOTA OBCE	10
4.	FORMÁLNÍ KURIKULUM – OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	11
4.1.	TÉMA	11
4.2.	PODTÉMATA	11
4.3.	TÉMATICKÉ ČÁSTI	13
5.	EVALUACE	15
5.1.	EVALUACE TŘÍDNÍHO KURIKULA	15
5.2.	EVALUACE ŠKOLNÍHO KURIKULA	16
6.	PŘÍLOHY	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

1. Představení školy

1.1. Základní údaje o škole

Mateřská škola byla zřízena k 1.1.1994 jako příspěvková organizace. Její identifikační údaje:

IČ: 49466801

Adresa: 628 00 BRNO, Michalova 2

Telefon. 544210166

e – mail: msradost@sky.cz

Webové stránky: www.msradost.eu

Statutární zástupce: Radomíra Konečná

Zřizovatel školy: MČ Brno – Líšeň, Jírova 2, 628 00 Brno

1.2. Charakter a umístění školy

Naše mateřská škola, která se nachází v okrajové části Brna – Líšeň, byla postavena účelově v roce 1983. Přestože její umístění je v poměrně rozsáhlém sídlišti s vysokým počtem obyvatel, je MŠ izolována od hlavních komunikací, ale přitom v blízkosti lesa, chráněného území a vodních nádrží.

Budova je dvoupodlažní s vlastní kuchyní a třemi smíšenými třídami o stejné velikosti. V prvním podlaží se nachází třída Pohádka, školní kuchyně s příslušnými sklady, sborovnou a ředitelnu. Další dvě třídy Pastelka a Písnička jsou v druhém podlaží. Budova byla v roce 2000 zateplena a z dálkového vytápění přešla na vlastní plynové. Postupně během šesti let se nám podařilo vyměnit všechna původní okna a dveře za plastové.

Třídy jsou vybaveny nábytkem dostupným dětem, aby byl umožněn volný přístup k hračkám i potřebnému materiálu k pracovní a výtvarné činnosti. V každé třídě je dostatek tělovýchovné náčiní a náradí, umožňující dětem spontánní pohyb, ale zároveň je každá třída osobitá výzdobou, barevností a osobností učitelek.

S dětmi pracuje 6 učitelek, 2 provozní síly a 3 kuchařky.

Školní zahradu se snažíme vylepšovat a dovybavovat prvky v duchu přírodních zahrad. K stávajícím dřevěným prvkům přibylo indiánské tee-pee a formanský vůz. Z okrasných dřevin jsme vysázeli bludiště. Pro seznamování s různým přírodním materiálem využíváme chodníčky pocitů. V přírodním koutku děti staví ze dřeva, z hlíny tvoří v blátovišti a mají možnost pracovat i na ponku. Vodní živočichy a rostliny pozorujeme v nově vzniklém jezírku. Kousek nesečené louky dětem umožňuje pozorovat luční květiny a různé broučky.

Během uplynulého evaluačního období se nám podařilo vyměnit velkou část nevyhovujících parapetů, koberce ve všech třídách a ve dvou třídách máme hrací kouty na zvýšeném dřevěném patře.

Při inovaci projektu PZMŠ vždy vycházíme z evaluace projektu původního.

Chápeme MŠ jako součást širší komunity a snažíme se o způsob výchovy a vzdělávání, který vede ke zdravým životním postojům a demokratickým zásadám chování a jednání člověka.

1.3. Organizační uspořádání školy

Podrobně se tímto bodem zabývá Školní řád, který je přílohou tohoto dokumentu. Rámcové uspořádání dne je následující:

06.30 – v tuto dobu se mateřská škola otvírá a všechny děti se schází v určené třídě.

07.30 – v této době se děti rozcházejí do svých tříd, kde probíhají spontánní i řízené činnosti. Grafomotorika probíhá 1x týdně, práce s keramickou hlinou a cílené vycházky za poznáním blízkého okolí jsou zařazovány 1x měsíčně. Pravidelně každý měsíc děti zhlédnou divadelní představení.

08.30 – od této chvíle mohou děti svačit do 9.00 h.

10.00 – v tuto dobu se podává ovoce či zelenina a většinou odcházíme ven. Pokud je hezké počasí (zejména v letních měsících), chodíme ven již dříve.

12.15 – nastává čas oběda. Do jídelničky jsou zařazována jídla racionální výživy. Děti si polévku nalévají samy a o velikosti porce se radí s kuchařkou.

12.45 – po obědě si děti čistí zuby a jdou odpočívat, v jedné třídě jsou soustředěni předškoláci, kteří se nepřevlékají do pyžama, pouze si 30 minut odpočinou na žíněnkách k tomu určených.

13.30 – předškoláci odcházejí ven, a děti, které odpočívají na lehátkách a neusnuly, vstávají a věnují se klidným činnostem a hram, aby nevzbudily kamarády.

14.45 – 15.15 děti mohou opět svačit.

16.30 – do této doby si děti hrají ve třídě nebo na zahradě a postupně odchází domů.

Nedílnou součástí života mateřské školy jsou **tradice**, které jí dodávají charakteristické rysy. U nás to jsou:

OSLAVY NAROZENIN – pro oslavence děti kreslí výkresy s přáním, které učitelka sváže do pamětní knížky s logem třídy, a dítě pro nás připraví s maminkou pohoštění.

PODZIMNÍ OPÉKÁNÍ BRAMBOR – v odpoledních hodinách se společně s rodiči rozloučíme s létem a přivítáme nový školní rok a to úklidem šk. zahrady a poté táborákem, zveme i děti, které už jsou v 1. třídě

PODZIMNÍ TVOŘENÍ – akce kterou si organizují rodiče (květiny z listí, dyňování, košíky z papíru...) dle návrhu maminek

POSVÍCENÍ – lampiónový průvod s následným pohoštěním, které připraví rodiče ve spolupráci s kuchařkami

VÁNOČNÍČEK – dramatizace dětí s vánoční tematikou, tvořivé dílny na třídách pro rodiče a děti, vánoční pohoštění

TÁTO POJĎ SI HRÁT – tátové během celého dne s dětmi tvoří a vyrábí

KARNEVAL – jak děti, tak i dospělí se obléknou do masek a celý den se radují, tancují a zpívají.

PÁLENÍ ČARODĚJNIC – na školní zahradě „spálíme babu“, plníme čarodějnické úkoly, opékáme špekáčky, zpíváme s kytarou

MÁMĚ PRO RADOST – ke Dni matek děti připraví pohoštění, ale také maminkám předvedou, co již dokáží a zahrají si s nimi.

VÝLETY – od května chodíme 1x týdně na polodenní výlety, kde se děti seznamují s okolím svého bydliště a pozorují rostliny a různá zvířata.

ROZLOUČENÍ S PŘEDŠKOLÁKY – pasování předškoláků s doprovodným programem, táborák

2. Charakteristika programu

2.1. Filozofie vzdělávacího programu a dva integrující principy

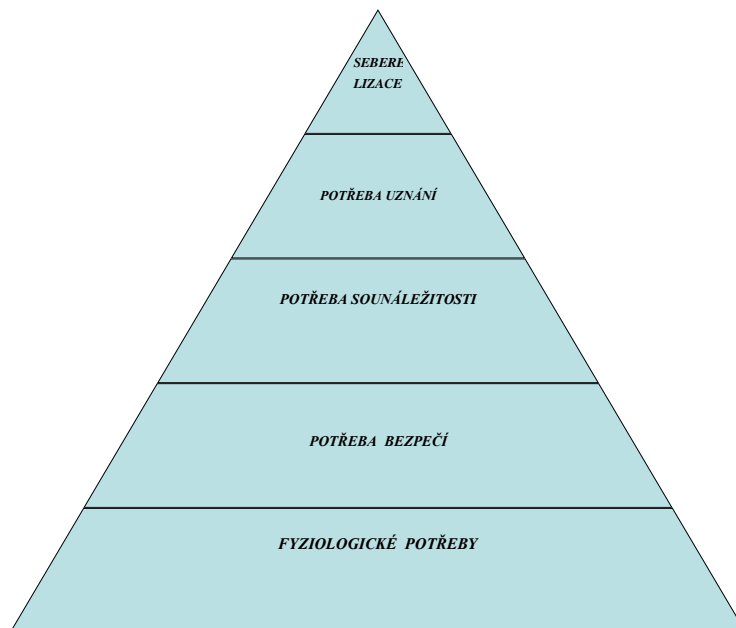
Naše Školní kurikulum vychází z Projektu podpory zdraví v MŠ, který jsme vypracovali a byl schválen 22.4.1997 Státním zdravotním ústavem v Praze. V tříletých intervalech byl evaluován. Poslední Certifikát o zařazení do sítě Projektu PZMŠ v ČR jí byl udělen 1.9.2010. FILOZOFIÍ naší MŠ je holisticko – interakční pojetí zdraví a Školní kurikulum se opírá o Rámcové kurikulum PZMŠ. Je vypracováno na 3 roky (2013 – 2016) a souvisí:

1. s osobnostními potřebami a zájmy dětí (genetické dispozice, vývojové odlišnosti ...)
2. s potřebami společnosti, ve které děti žijí (demokratické uspořádání, potřeby 21. století jako je kooperace, týmová práce..., vstup do EU, ohrožení dětí sociálně patologickými jevy...)

Základními PRINCIPY kurikula PZMŠ jsou:

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

- na základě diagnostiky každého dítěte se snažíme naplňovat potřeby jednotlivých dětí podle Maslowovy hierarchie potřeb

- daří se nám naplňovat potřeby z Maslowovy hierarchie, tzn., jsou naplňovány fyziologické potřeby, (pitný režim, svačina dle dokončení činnosti, odpočinek dle potřeby, možnost volného pohybu...)
- děti se mohou o radu a pomoc obrátit na všechny zaměstnance školy
- všichni (děti, pedagogové, zaměstnanci školy i rodiče) dodržují dohodnutá pravidla soužití a jsme rovnocennými partnery
- sledujeme individuální a věkové zvláštnosti dětí a vedeme o pokrocích dětí a jejich vývoji záznamy

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce

- při komunikaci s dětmi snižujeme polohu a dodržujeme oční kontakt
- dáváme dětem prostor k vlastnímu vyjádření, necháváme je rozhodovat a řešit problémy, které dle svého uvážení zvládnou, samy rozhodují o důležitosti informace, kterou je potřeba sdělit učitelce (je víc slyšet děti než učitelku)
- pracuje u nás logoped

ZÁMĚRY:

- zaměřit se na systematičnost při využívání hracích koutů, aby na úkor vysokých počtů dětí na třídě nepozbyla na kvalitě spontánní i řízená činnost
- zaměřit se na individuální práci s předškoláky

2.2. Dlouhodobé záměry rozvoje

Chceme, aby dítě, které odchází z naší MŠ bylo maximálně rozvinuto na základě svých možností a zájmů a to jak po stránce tělesné, psychické, sociální a duchovní, aby mohlo prožít plnohodnotný a smysluplný život ve zdraví na demokratických principech.

Snažíme se, aby bylo předškolní vzdělávání prováděno celostně a pokrývalo všechny oblasti rozvoje dětské osobnosti, ve kterých si klademe tyto cíle:

- **Biologická** – dítě zná svoje tělo a využívá je dle svých možností k dalšímu vývoji motoriky a samostatně vykonává běžné denní potřeby.
- **Psychická** – dítě si uvědomuje svoji identitu, umí vyjádřit své pocity a přání, přiměřeně řeší problémy a důvěřuje si. Je schopno se na určitou dobu soustředit.
- **Interpersonální** – dítě navazuje kamarádské vztahy, je schopno komunikovat bez zábran, srozumitelně, umí naslouchat. Dokáže přijmout autoritu cizí osoby.
- **Socio-kulturní** – dítě respektuje pravidla, orientuje se v nejbližším okolí, chápe různé sociální role.
- **Enviromentální** – dítě vnímá různorodost světa a zaujímá k němu kladný postoj.

Organizace vzdělávání

MŠ má tři věkově smíšené třídy, kde jsou děti zpravidla od 3 do 6 let, složení třídy se nemění jen se doplní nové děti za ty co odešly do ZŠ, děti do jednotlivých tříd se rozdělují tak, aby byl vyvážen počet chlapců a dívek a přibližně stejně velké jednotlivé věkové skupiny, sourozenci a kamarádi se zařazují dle přání rodičů. Děti se během dne mohou v jednotlivých třídách navštěvovat.

Každá třída má pravidla soužití, kterými se řídí děti, zaměstnanci školy i rodiče. Pravidla si děti společně s učitelkou vytváří samy dle situace a charakteru třídy

Třídy jsou rozděleny na hrací kouty s danými pravidly, k systematickosti jejich využívání mají děti zaveden značkový systém propojený do všech tříd.

V každé třídě realizujeme doplňkový program – grafomotorika pro předškoláky.

V pedagogickém kolektivu máme dvě logopedky, které pracují s dětmi individuálně na nápravě řeči.

K pobytu venku využíváme zpravidla školní zahradu, která je dostatečně vybavena zahradními hracími i přírodními kouty. Ke každé tématické části si plánují třídy cílenou vycházku.

Vzdělávání individualizujeme dle potřeb a možností dětí.

3. Neformální kurikulum – podmínky vzdělávání

V této části je uvedena charakteristika podmínek, jak jsou v naší MŠ realizovány. Zjištění se opírají o výsledky evaluace (vlastního hodnocení školy) minulého školního vzdělávacího programu (2010 – 2013) Současně se zde objevují záměry, jak podmínky zlepšit a tak zkvalitnit úroveň vzdělávání.

3.1. Učitelka podporující zdraví

- svým životním stylem se snažíme jít dětem příkladem
- při vzdělávacích činnostech využíváme nových přístupů a metody tak, abychom byli partnerem dětí
- dáváme dětem empatickou odezvu
- využíváme pozitivní komunikaci - nepoužíváme zápory
- využíváme dalšího vzdělávání k rozšiřování poznatků v oblasti pedagogické, psychologické, ale i oblasti rozvoje zdravého životního stylu

ZÁMĚRY

- **účast na seminářích zabývajících se syndromem vyhoření**
- **zaměřit se na hlasovou hygienu**

3.2. Věkově smíšené třídy

- uvědomujeme si důležitou roli MŠ při socializaci dítěte zejména v dnešní době, kdy jsou v rodině pouze jedno až dvě děti a zpravidla jsou rodiny jednogeneační
- věkové skupiny jsou ve třídách zastoupeny rovnoměrně
- děti dochází po celou dobu docházky do stejné třídy – se stejnými kamarády i učitelkami

3.3. Rytmický řád života a dne

- děti přichází do MŠ podle potřeb rodiny
- v průběhu dne mají dostatek času na spontánní činnosti
- řízené činnosti organizujeme skupinově nebo individuálně

ZÁMĚRY:

- **zařazovat řízené činnosti na školní zahradě**

3.4. Tělesná pohoda a volný pohyb

- děti se mohou volně pohybovat po celé budově
- na třídách mají k dispozici množství tělovýchovného náradí a náčiní (horolezecká stěna, lano na houpání, rehabilitační bazén, balanční míče...)
- v průměru za šk. rok pobýváme s dětmi 5,5 h denně venku

ZÁMĚRY:

- více zařazovat psychomotorické hry a řízené cvičení na balančních míčích
- zařazovat pohybové hry při pobytu venku s individuálním přístupem

3.5. Zdravá výživa

- jídelníček je sestavován na základě racionální výživy
- preferujeme samostatnost dětí (mažou si svačiny samy, nalévají polévku...)
- zajišťujeme pitný režim (voda, bylinkové čaje)
- kupujeme biopotraviny
- vaříme v konvektomatu

ZÁMĚRY:

- při vstupním záznamu probrat s rodičem stravovací návyky rodiny
- příprava tradičních pokrmů (pochutin) k aktuálnímu datu

3.6. Spontánní hra

- děti mají dostatek herních i pracovních koutů
- dáváme přednost variabilním hrám i hračkám, které podněcují fantazii a tvořivost dětí a přírodním materiálům
- děti mají hračky na dohled i na dosah, jsou podnětné, funkční
- využíváme vhodných příležitostí k obohacení, rozšiřování a prohlubování her
- neukončujeme hru násilně, její trvání je věcí dítěte, dáváme prostor k ukončení hry
- vyhýbáme se jakékoli manipulaci s dítětem
-

ZÁMĚRY:

- zavést při využívání hracích koutů značkový systém

3.7. Podnětné věcné prostředí

- velikost nábytku odpovídá různým věkovým skupinám
- školní zahrada má dřevěné vybavení, skalku, kompost a umožňuje různorodé činnosti
- výzdoba tříd dětskými výtvary odpovídá aktuálně probíraným tématům
- kouty pro jednotlivé typy her a činností jsou odděleny do tzv. zón

3.8. Bezpečné sociální prostředí

- V MŠ panují partnerské vztahy na základě úcty mezi všemi (děti – učitelky, zaměstnanci – rodiče, učitelky – ostatní zaměstnanci)
- MŠ je otevřená jak rodičům, tak ostatním partnerům
- dospělí v MŠ jdou příkladem dětem svým prosociálním chováním
- preferujeme ocenění (u dětí i dospělých) před výtkami, kritikou či tresty
- na třídách jsou vytvořena pravidla soužití – např. pomáhat ostatním, rozdělit se o hračku, dokončit započatou práci, používat vhodná slova, ale i intenzitu hlasu, mám právo říct NE...
- dospělí přijali pravidla podle S. Kovalík (ITV 1995):

3.9. Participativní a týmové vedení

- každý zná své kompetence (Pracovní náplň, Řád školy)
- dospělí ví, že jsou tu pro děti
- společně plánujeme (s rodiči, partnery, dětmi)
- máme vypracovaný informační systém
- problémy řešíme včas

Ředitelka:

- respektuje názory a náměty svých spolupracovníků
- vytváří podmínky pro další studium
- je spravedlivá v hodnocení lidí a oceňování jejich výsledků
- zveřejňuje pravdivé informace o tom, co je skutečně realizováno
- pravidelně provádí kontrolu a vyhodnocuje efektivitu práce

ZÁMĚRY:

- **zkvalitnit hospitační činnost u nových ped. pracovníc**

3.10. Partnerské vztahy s rodiči

- rodiče vstupují do tříd a využívají možnost si hrát
- konzultujeme s nimi vzdělávací záměry a individuální pokroky dětí
- pořádají pro děti zábavné akce
- každý rok rodiče organizují anketu o (ne)splnění s MŠ

ZÁMĚRY:

- **uspořádat pro rodiče seminář o komunikaci**

3.11. Spolupráce MŠ se ZŠ

- pořádáme schůzky se všemi ZŠ v Líšni a s PPP pro rodiče dětí, které budou odcházet do ZŠ
- s dětmi děláme testy „Předcházíme poruchám učení“ s jejichž výsledky seznamujeme rodiče
- ve spolupráci s učitelkou ZŠ organizujeme edukačně stimulační skupiny
- navštěvujeme s dětmi ZŠ
- seznamujeme ZŠ se svým vzdělávacím programem
- usilujeme o zpětnou vazbu ze ZŠ

ZÁVĚRY:

- **využívat prostory k pohybovým aktivitám (tělocvična, hřiště)**

3.12. Začlenění MŠ do života obce

- zřizovatel je pravidelně seznamován se záměry MŠ

ZÁMĚRY:

- **prostřednictvím článků v místním tisku seznamovat veřejnost s činností MŠ**

4. Formální kurikulum – obsah vzdělávání

Formální kurikulum je systematické a promyšlené plánování činností, které učitelka připravuje pro rozvoj jednotlivých dětí na základě jejich dobrého poznání.

4.1. Téma

Téma se shoduje s filozofií podpory zdraví v MŠ a jeho ústřední myšlenka nás provází všemi podtématy a tematickými částmi, vypracovávanými písemně na třídách v tzv. TRÍDNÍM KURIKULU. Obsah vzdělávání je plánován na tři roky – konkrétní kompetence naplňované v příslušném roce jsou uvedeny v Ročním plánu. Jsou chápány jako prioritní, jimiž se budeme v daném roce zabývat hlouběji. Rozvíjeny jsou však všechny kompetence prostřednictvím neformálního kurikula (tzn. podmínek) a v souvislosti s individualizací vzdělávání na základě poznávání dětí a vedení záznamů o jejich vývoji. Kompetence rozvíjené v jednotlivých letech jsou zaměřené v prvním roce více k rozvoji vztahů mezi lidmi a prevenci patologických projevů chování a v druhém roce více ke vztahům k přírodě a její ochraně.

4.2. Podtémata

Vzdělávací obsah je uspořádán do 5 podtémat, která byla odvozena na základě pěti hledisek. Ta vznikla v souladu s osobnostními a celospolečenskými cíli (viz výše), které směřují k výchově nezávislého a zodpovědného člověka, který bude umět žít v harmonii sám se sebou, s ostatními lidmi i s přírodou a bude své prostředí aktivně ochraňovat. Jde v podstatě o pět obecných okruhů, které zasahují všechny oblasti vzdělávání včetně kompetencí, kterých by mělo dosáhnout dítě odcházející z naší MŠ, na základě svých možností.

Jedná se o hlediska *identita, společenství, příroda, aktivita, zdravý životní styl*, která vymezují nabídku činností a charakterizují smysl a obsah jednotlivých podtémat. V rámci daného podtématu budeme dětem vytvářet příležitosti, využívat situace, navozovat události a připravovat takovou vzdělávací nabídku, která se k příslušným hlediskům vztahuje.

Z jednotlivých podtémat s přidělenými kompetencemi budou jednotlivé třídy čerpat náměty, náplň i cíle pro tematické části realizované na třídě. Teprve v nich dojde k námětovému zpřesnění a ke konkretizaci obsahu, neboť budou reagovat na skutečné situace a potřeby dětí.

1. Podtéma: “Poznávám sám sebe”

Obsah:

- poznávání vlastní identity, rozlišování možných rolí, seznamování s tělem, rozlišování pohlaví, poznávání částí těla a jeho funkcí

Kompetence:

- má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích (1.1)
- chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu (2.4.)
- umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku (3.4.)
- nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života (3.7.)
- má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny (4.1.)
- dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobit jim své chování (4.2.)

- poznáváním sebe sama vytváří pravdivý obraz o sobě, své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech (5.1.)
- chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti (5.3.)

2. Podtéma: “Nejsem na světě sám”

Obsah:

- **poznávání změn a dějů ve společenstvích, kde žije (MŠ, rodina), seznamování s různými profesemi, pěstování tolerance vůči jakékoliv odlišnosti**

Kompetence:

- uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně) (1.7.)
- ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí (3.2.)
- umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč (4.6.)
- snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí (5.2.)
- chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat (5.4.)
- komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace, také dát najevo odmítavý názor nebo postoj (5.6.)
- dovede požádat o pomoc, když je v nouzi (5.8.)
- má vytvořené základní návyky společenského chování (6.1.)
- je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat jiným (6.2.)
- je schopno elementární spolupráce ve dvojici, skupině dětí (6.4.)
- dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a dospělými (6.5.)
- prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími (7.2.)
- uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti (7.4.)
- u druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování (7.5.)

3. Podtéma: “Co se děje kolem mě”

Obsah:

- **seznamování s živou a neživou přírodou – její ochranou**

Kompetence:

- má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát (1.5.)
- je zvědavý, má touhu poznávat (3.1.)
- rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti (3.3.)
- v běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování (4.4.)
- dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly (5.5.)
- chce poznávat své okolí, svět (7.1.)
- má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se (7.6.)

4. Podtéma: “Pomáhám dělat svět hezčí”

Obsah:

- **praktické řešení problémů, využívání alternativ, třídění a zpracovávání odpadových materiálů**

Kompetence:

- rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat (1.4.)

- podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody (2.5.)
- k problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný (3.5.)
- řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby (3.6.)
- dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji (4.5.)
- má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit (5.7.)
- dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky (5.9.)
- chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba (6.5.)
- chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití (6.6.)
- uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody (6.7.)
- chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých (7.3.)
- prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou (7.7.)
- ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje (7.8.)

5. Podtéma: “Vím, jak zdravě žít”

Obsah:

- **osvojování poznatků o tom, co zdraví podporuje, ochrana zdraví před nebezpečnými vlivy**

Kompetence:

- vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním a že tyto potíže spolu mohou souviset (1.2.)
- rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, na jeho zdraví (1.3.)
- má vytvořenu představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech) (1.6.)
- vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje (2.1.)
- rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví (2.2.)
- chápe, že zdraví není samozřejmost a musí je chránit (2.3.)
- má vytvořenu představu o zdravé životosprávě (2.6.)
- odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost (4.3.)

4.3. Tématické části

Plánování na třídách musí vždy vycházet z diagnostiky dětí a zpětné vazby předcházející tématické části. Je vedeno písemně na formuláři k tomu určeném.

Plánování a realizace tématických částí jsou prováděny podle následujících zásad:

- časové období jednotlivých tématických částí je odvozeno od náročnosti tématu a zpětné vazby dosažených výsledků práce s dětmi, ale vzhledem k propojenosti tříd by mělo začínat a končit ve stejnou dobu
- kompetence a dílčí cíle jednotlivých oblastí tématické části plánují všechny učitelky v MŠ společně na základě cílů Ročního plánu

- plánované činnosti jednotlivých oblastí vychází z podmínek třídy, měly by nést znaky prožitkového učení (spontaneita, objevnost, komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost, celostnost) a připravují je společně učitelky na třídě
- každodenní nabídka činností by měla odpovídat 7 typům inteligence (Gardner, 1996)
- k preferovaným činnostem patří **spontánní hra, experimentace, psychomotorická cvičení, výlety, exkurze, kooperativní hry, práce s encyklopediemi, třídění odpadu, ruční práce s přírodním a odpadovým materiálem**
- k nadstandartní činnosti, za jejichž obsahovou náplň zodpovídají pověřené učitelky patří **grafomotorika, práce s keramickou hlinou, logopedie**
- uplatňujeme metody práce mezi něž patří **komunitní kruh, tvořivá dramatika, prožitkové učení**
- učitelky myslí na to, že nejlépe se děti učí od sebe navzájem, takže kdykoli to situace umožňuje, dávají tomuto učení prostor (tzv. sociální učení)

5. Evaluace

(Podle pedagogického slovníku, Průcha, 1998 jde o hodnocení efektivnosti školy.)

Součástí každého Ročního plánu je plán cílů a úkolů v oblasti evaluace pro příslušný školní rok společně s termíny jejich plnění a zodpovědností jednotlivých pracovníků MŠ.

Evaluace i autoevaluace vychází z:

- pozorování dětí, záznamy, portfolio
- rozhovorů a anket rodičů
- rozhovorů a rozborů při pedagogických radách
- hospitační činnosti ředitelky
- vnější hodnocení (ČŠI, zřizovatel)

5.1. Evaluace třídního kurikula

a) Autoevaluace (hodnocení vlastní práce učitelky)

- *1x ročně písemně* podle předtištěného manuálu hodnotí všechny učitelky

b) Zpětná vazba tématických částí

- *průběžně* vyhodnocujeme jak zvolené činnosti napomohly naplnění cílů.
- *po ukončení každé tématické části* (písemně přímo do plánu tém. části).

Zpětnou vazbu provádíme na základě ukazatelů dosaženého vzdělávání, hodnotí všechny učitelky

c) Vedení záznamů o dětech

- společně s rodiči vypracují učitelky na třídách *při nástupu dítěte do MŠ* “Vstupní záznam” podle manuálu.
- *minimálně 1x měsíčně* zaznamenávají všechny učitelky projevy dětí = POPISNĚ, EMPATICKY, především POZITIVA na základě pozorování (slouží jako podklad záznamů o vývoji dítěte).
- *minimálně 2x do roka* zapisují učitelky vývoj dítěte v jednotlivých oblastech, v případě potřeby častěji do předtištěného formuláře na základě manuálu (SUKy).
- *učitelky na třídách vedou* dětské PORTFOLIO (po dobu jeho docházky do MŠ) = vybrané práce dětí (především výkresy) opatřené našimi komentáři a daty pořízení.
- s předškolními dětmi provádí v září učitelky na třídách testy “Předcházíme poruchám učení.” S výsledky testů seznámíme rodiče a dohodneme se na společném postupu individuálního rozvoje.
- společně s rodiči vypracují učitelky pro děti s odkladem ŠD „Individuální plány”

Pro sledování vývoje dítěte je důležité znát výchozí vývojový stupeň dítěte a k němu potom hodnotit pokrok dítěte (nikoliv konfrontovat s úrovní vrstevníků). Mapujeme, v čem je dítě úspěšné. Zjišťujeme, v čem má problémy a z toho vyvozujeme důsledky pro svoji práci s tímto konkrétním dítětem.

d) Hodnocení třídního kurikula

- *2x ročně (pololetí, konec šk. roku)* provádí společně učitelky na třídách vyhodnocení třídního kurikula na základě manuálu.

5.2. Evaluace školního kurikula

- a) **hospitace ředitelky** – *průběžně* na základě plánu v Ročním plánu provádí ředitelka
- b) **výroční hodnocení činnosti školy** – *1x ročně* podle požadavků zřizovatele vyhodnotí ředitelka
- c) **vlastní hodnocení školy a evaulace projektu podpory zdraví** – 1x za 3 roky
sebehodnocení školy je prováděno souběžně s přehodnocením projektu podpory zdraví, vyhodnocují všichni zaměstnanci do příslušných tabulek nástroje INDI a rodiče vyplňují dotazník
evaulační zprávu a inovované Školní kurikulum podpory zdraví zašle ředitelka na SZÚ v Praze k certifikaci

6. Přílohy

- Školní řád
- Roční plán
- Plán spolupráce s Klubem rodičů
- Třídní kurikula
- Manuály k průběžnému provádění evaluace
- Evaluační zpráva